

RAQAMLI O‘ZBEKISTONNI RIVOJLANTIRISH VA RAQAMLI DAVR KADRLARINI TAYYORLASH – KELAJAKNING ASOSI

V.U. Xo‘jayev –

*Qo‘qon davlat pedagogika instituti “Aniq va tabiiy fanlar” fakulteti dekani, k.f.d.,
professor*

*“Yangi O‘zbekistonning asosiy ustuni — bilim,
ta’lim va tarbiya bo‘ladi”*

Sh.M.Mirziyoyev

Davlatning ertangi kuni yoshlarning qay darajada bilimli ekani bilan bevosita bog‘liq. Shu bois, ta’lim tizimini rivojlantirish masalasiga hukumat darajasida e’tibor qaratilishi har bir davlatning muhim vazifasi hisoblanadi.

O‘zbekistonda so‘nggi yillar davomida Harakatlar strategiyasi va uning mantiqiy davomi sanalmish Taraqqiyot strategiyasi doirasida, rivojlangan davlatlar kabi uzluksiz ta’lim tizimini muntazam takomillashtirib borish, sifatli ta’lim-tarbiya berish, malakali kadrlarni tayyorlash bo‘yicha sezilarli islohotlar amalga oshirildi.

Ushbu islohotlar uchun davlat budjetidan xarajatlar so‘nggi 6 yilda **4,3** baravarga oshirildi, maktabgacha ta’lim tashkilotlari soni 2016-yildagi **5211** tadan 2021-yilga kelib **19316** taga, maktablar soni **9719** tadan **10289** taga yetkazildi, 11 yillik majburiy maktab ta’limi qayta tiklandi, maktab o‘qituvchilarining ish yuklamasi maqbullashtirildi va majburiy mehnatga barham berildi. Ta’lim sohasi vakillarining oylik maoshi qariyb **4** baravarga oshirildi, OTM soni **70** tadan **191** taga yetkazildi, oliy ta’limdan keyingi ta’limning ikki pog‘onali tayanch doktorantura (PhD) va doktorantura (Doctor of Science) tizimi joriy etildi.

Ta’lim sohasidagi islohotlar natijasida maktabgacha ta’lim bilan qamrov darajasi **27,7 foizdan 67 foizga**, maktablardagi malakali oliy ma’lumotli o‘qituvchilar ulushi **81,8 foizdan 87,8 foizga**, yoshlarni oliy ta’lim bilan qamrov darajasi **9 foizdan 38 foizga** yetkazildi.

Sohada islohotlarni izchil davom ettirish maqsadida 2026-yilga qadar Taraqqiyot strategiyasi doirasida maktabgacha ta’limda qamrov darajasini hozirgi **67 foizdan 80 foizga** yetkazish, **7** mingdan ziyod yangi nodavlat MTTLarni tashkil etish, xalq ta’limi tizimida qo‘shimcha **1,2 million** o‘quvchi o‘rnini yaratish, Qoraqalpog‘iston Respublikasi va Xorazm viloyatining boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun bepul ovqatlanish bo‘yicha yo‘lga qo‘yilgan ijobiy amaliyotni 2023/2024 o‘quv yilidan qolgan barcha viloyatlar va Toshkent shahri maktablarida ham joriy etish ko‘zda tutildi. Shuningdek, oliy ta’limda qamrov darajasini **50 foizga**, nodavlat OTMlar sonini kamida **50** taga yetkazish belgilab olindi.

Yuqorida keltirilgan islohotlarni yanada mustahkamlash va bardavom bo‘lishini ta’minlash, konstitutsiyaviy qonunchilikda yoshlarning uzluksiz ta’lim olishga bo‘lgan imkoniyatlarini mustahkamlashni taqozo etmoqda.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Таълим олиш ҳуқуқи ва имконияти кенгайтирилади, ўқитувчилар конституциявий мақомга эга бўлади

Фуқароларнинг олий таълим муассасаларида давлат гранти ҳисобидан ўқиш ҳуқуқи қатъий белгилаб қўйилди.

Ногиронлиги бор болаларга ўз тенгдошлари билан бир хил **таълим олиши учун** барча шароитларни яратиш кўзда тутиляпти. Шунинг учун, бундай имкониятлар **инклюзив таълим сифатида** Конституцияга киритилмоқда.

Бу шундай нуксонларга эга болаларнинг яққаланиб қолмаслиги, жамиятнинг тўлақонли аъзоси сифатида шаклланиши ва камол топиши учун муҳим кафолатдир.

Конституцияда давлатнинг **ўқитувчилар шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш**, уларнинг ижтимоий ва моддий фаровонлиги, касбий жиҳатдан ўсиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш мажбурияти кучайтириляпти.

Бу қоидалар мамлакатдаги 685 минг нафардан ортиқ ўқитувчининг профессионал ўсиши ҳамда ижтимоий ва моддий кўллаб-қувватланиши уларнинг жамиятдаги ижтимоий мақоми, обрусини янада оширишга хизмат қилади.

Олий таълим ташкилотларига академик эркинлик, ўзини ўзи бошқариш, тадқиқотлар ўтказиш ва ўқитиш эркинлиги ҳуқуқи тақдим этилмоқда.

Ушбу норманинг киритилиши профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг ўқув жараёнидаги мустақиллигини таъминлашга хизмат қилади.

#ТАЪЛИМ

www.strategyuz [f @gdscuzbekistan](https://www.facebook.com/gdscuzbekistan) [i @gdscuzbekistan](https://www.instagram.com/gdscuzbekistan) [Development Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)

9

Konstitutsiyaga o'qituvchining jamiyatdagi maqomiga bag'ishlangan alohida modda kiritildi. O'zbekistonda o'qituvchining mehnati jamiyat va davlatni rivojlantirish, sog'lom, barkamol avlodni shakllantirish hamda tarbiyalash, xalqning ma'naviy va madaniy salohiyatini saqlash hamda boyitishning asosi sifatida e'tirof etilishi mustahkamlandi. Davlatning o'qituvchilar sha'ni va qadr-qimmatini himoya qilishi, ularning ijtimoiy va moddiy farovonligi, kasbiy jihatdan o'sishi to'g'risida g'amxo'rlik qilishi nazarda tutilmoqda.

O'z navbatida, mazkur yangilik mamlakatda faoliyat yuritayotgan **685 mingdan** ortiq pedagogning ijtimoiy mavqeini mustahkamlash, ularni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini kuchaytirish va kasbiy o'sishini ta'minlash imkoniyatini yaratadi.

Xulosa shuki, inson kapitali sifatini oshirmasdan turib, keyingi iqtisodiy o'sishni ta'minlash qiyin kechadi. Shu bois, zarur kuch va resurslarni ta'lim sifatini oshirishga, Yangi raqamli O'zbekistonga raqamli malakali kadrlar tayyorlashga yo'naltirish nafaqat bugun, balki ertaning ham ustuvor vazifasiga aylanmoqda. Agar biz o'z resurslarimiz va iste'dodlarimizni birgalikda yo'naltirsak, yosh avlodni raqamli ko'nikmalarini shakllantirishga qaratib, yangi ta'lim yo'nalishlarida o'qitsak, yurtboshimiz ta'kidlaganidek mamlakatimizni mintaqaviy "IT-HUB"ga aylantirishga erishamiz.

Mazkur anjuman ishtirokchilari tomonidan ilgari surilgan takliflar bo'yicha shakllantirilgan tavsiyalar davlatning ertangi kuni yoshlarga sifatli ta'lim va tarbiya berish hamda raqobatbardosh malakali kadrlar tayyorlash vazifalarni hal etishga xizmat qilishiga ishonamiz.